Gemeente Assen

Raadsvoorstel

Onderwerp: *Ontwerp GR voor NMD 2027*

Kenmerk	102925-2026
Besluitvormende raadsvergadering	2026-12-17
Namens	Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen De heer M.L.J. Out, burgemeester De heer T. Dijkstra, secretaris

1. Beslispunten

1. Geen zienswijze in te dienen op de vernieuwde gemeenschappelijke regeling NMD-samenwerking.
2. Toestemming te verlenen aan het college voor het aangaan van de vernieuwde gemeenschappelijke regeling NMD-samenwerking, onder voorbehoud dat de ontwerpregeling niet inhoudelijk wordt gewijzigd naar aanleiding van eventuele zienswijzen van de deelnemende gemeenteraden.

2. Inleiding

De gemeenten Assen, Aa en Hunze, Midden-Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo werken al jarenlang samen binnen de NMD-samenwerking op het gebied van inkoop Jeugdhulp en Wmo, contractmanagement, toezicht en handhaving. Door de opgelegde verplichte samenwerking wordt per 1 januari 2027 de regionale inkoop van jeugdhulp ondergebracht bij de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD). Hierdoor vervallen de inkoop jeugdhulptaken binnen de NMD en ontstaat een nieuwe situatie waarvoor de huidige gemeenschappelijke regeling niet langer passend is.

Daarnaast hebben lokale ontwikkelingen, zoals de doorontwikkeling van Buurtkracht Assen, invloed op de wijze waarop gemeenten hun beleidsmatige opdrachtgeverschap organiseren. Ook worden vanuit wet- en regelgeving steeds hogere eisen gesteld aan Governance, toezicht, informatiebeveiliging en privacy. Dit vraagt om een duidelijke en toekomstbestendige inrichting van de samenwerking.

Verder bestaat de wens om toezicht onafhankelijker te positioneren ten opzichte van inkoop, contractmanagement en contractbeheer. Hiermee wordt aangesloten bij actuele eisen rondom rechtmatigheid, kwaliteitsbewaking en Governance.

Tot slot blijft de arbeidsmarkt krap en neemt de druk op specialistische functies toe. Juist door regionaal samen te werken kunnen de deelnemende gemeenten kennis, capaciteit en expertise blijven bundelen, de organisatie minder kwetsbaar maken en de continuïteit van de uitvoering waarborgen.

De deelnemende gemeenten hebben gezamenlijk onderzocht op welke wijze de samenwerking toekomstbestendig kan worden ingericht. Daarbij is gezocht naar een organisatievorm die recht doet aan de huidige omvang van de taken, voldoende bestuurlijke invloed biedt aan de deelnemende gemeenten en

tegelijkertijd zorgt voor een doelmatige en efficiënte uitvoering van de werkzaamheden. Uit deze verkenning komt een lichte vorm van samenwerking naar voren, waarbij de gemeente Assen de centrumgemeente wordt en de deelnemende gemeenten gezamenlijk opdracht geven aan de gemeente Assen.

De gekozen richting borgt de continuïteit van de regionale samenwerking en biedt een passende basis voor de uitvoering van de gezamenlijke taken vanaf 1 april 2027. Om deze nieuwe samenwerkingsvorm juridisch mogelijk te maken, is de huidige gemeenschappelijke regeling aangepast.

Het voorstel richt zich daarmee op de bestuurlijke en juridische inrichting van de toekomstige samenwerking. De verdere organisatorische en financiële uitwerking vindt plaats binnen de verantwoordelijkheid van de deelnemende colleges.

3. Beoogd effect

De samenwerking tussen de vijf NMD-gemeenten voor wat betreft de inkoop, contractmanagement, contractbeheer, toezicht en handhaving voor Wmo voort te zetten en daarmee optimaal bij te dragen aan het dekkend zorglandschap en zorgcontinuïteit.

4. Argumenten

1. *De wet op de gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat een wijziging van een GR aan de raden wordt voorgelegd voor een zienswijze.*
   Het college is van oordeel dat de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling leidt tot een toekomstbestendige organisatorische inrichting van de regionale samenwerking. De wijziging brengt geen nieuwe taken, bevoegdheden of financiële verplichtingen voor de gemeente met zich mee. Het college ziet daarom geen aanleiding om een zienswijze in te dienen en adviseert de raad hiervan af te zien.

   Regionale samenwerking blijft de meest doelmatige vorm voor de uitvoering van Wmo-inkoop en toezicht jeugdhulp en Wmo.
   De deelnemende gemeenten hebben vastgesteld dat het gezamenlijk organiseren van de inkoop van en het toezicht op rechtmatigheid Jeugd en Wmo-voorzieningen voordelen biedt op het gebied van kwaliteit, continuïteit, kwetsbaarheid van de organisatie en kostenbeheersing. Door de samenwerking regionaal te organiseren blijft specialistische kennis behouden en worden uitvoeringslasten gedeeld.

   Een centrumregeling met Assen als centrumgemeente biedt de meest toekomstbestendige organisatorische basis.
   De voorgestelde gemeenschappelijke regeling voorziet in een centrumregeling waarbij de gemeente Assen als centrumgemeente optreedt. Hierbij is aangesloten bij de bestaande situatie waarin Assen al een belangrijk deel van de financiële, ICT- en personele ondersteuning verzorgt. Daarnaast biedt deze constructie voordelen vanwege de aansluiting bij de samenwerking met de Jeugdhulpregio Drenthe, de aanwezige expertise op het gebied van inkoop, informatiebeveiliging en privacy, de centrale ligging van Assen en de bereidheid van het gemeentebestuur om deze rol te vervullen.

   De gekozen lichte gemeenschappelijke regeling sluit het beste aan bij de aard van de samenwerking.
   Er is bewust gekozen voor een lichte gemeenschappelijke regeling. Een zwaardere bestuursvorm, zoals een bedrijfsvoeringsorganisatie of een regeling met een algemeen en dagelijks bestuur, biedt hiervoor onvoldoende meerwaarde en leidt tot extra bestuurlijke en organisatorische complexiteit. Ook is verkend of het kan worden ondergebracht bij een bestaande andere samenwerkingsvorm zoals SDA (gezamenlijke inkoop Tynaarlo, Assen, Aa en Hunze) maar dit kent inhoudelijke en juridische nadelen.

De vernieuwde Governance versterkt de gezamenlijke sturing door gemeenten.
De regeling voorziet in een heldere verdeling van verantwoordelijkheden tussen de deelnemende gemeenten. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de bedrijfsvoering, de opdrachtgeversrol van gemeenten en de gezamenlijke beleidsvorming rondom Wmo-inkoop en toezicht. De verdere uitwerking hiervan wordt vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst (DVO).

De regeling zorgt voor een duidelijke positionering van inkoop en toezicht.
De vernieuwde gemeenschappelijke regeling voorziet in een duidelijke organisatorische scheiding tussen de functies inkoop en toezicht binnen de NMD. De onderdelen beleidsadvies, inkoop, contractmanagement, contractbeheer en kwaliteitsmanagement worden onderscheiden van de toezichthoudende taken, terwijl beide onderdeel blijven van dezelfde uitvoeringsorganisatie. Hierdoor ontstaat een heldere taakverdeling, wordt de onafhankelijkheid van het toezicht versterkt en blijft specialistische kennis beschikbaar voor zowel contractering, kwaliteitsbewaking als toezicht. Het toezicht op de rechtmatigheid van de jeugdhulp blijft eveneens binnen de NMD georganiseerd, omdat deze taak niet binnen de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD) kan worden ondergebracht.

De vernieuwde gemeenschappelijke regeling biedt een passende juridische basis voor de toekomstige NMD-samenwerking.
De huidige gemeenschappelijke regeling sluit niet meer aan bij de taken, verantwoordelijkheden en inrichting van de NMD-samenwerking. Met de vernieuwde regeling worden de afspraken tussen de deelnemende gemeenten geactualiseerd en juridisch geborgd. Daarmee ontstaat een helder kader voor de uitvoering van de gezamenlijke Wmo-taken vanaf 2027.

2. *Toestemming van de raad is noodzakelijk om de vernieuwde gemeenschappelijke regeling aan te kunnen gaan.*
   Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan het college pas overgaan tot het treffen van een gewijzigde gemeenschappelijke regeling nadat de gemeenteraad daartoe toestemming heeft verleend. Met dit besluit wordt aan deze wettelijke voorwaarde voldaan.

   De raad behoudt invloed door het recht om een zienswijze in te dienen.
   Voordat de regeling definitief wordt vastgesteld, wordt de raad in de gelegenheid gesteld een zienswijze kenbaar te maken. Eventuele zienswijzen worden betrokken bij de verdere besluitvorming. Door de toestemming te koppelen aan de voorwaarde dat de ontwerpregeling niet inhoudelijk wijzigt, behoudt de raad ook invloed op eventuele substantiële wijzigingen die tijdens het regionale besluitvormingsproces worden voorgesteld.

5. Kanttekeningen

1. *De besluitvorming is afhankelijk van de zienswijzenprocedure*
   De definitieve inhoud van de gemeenschappelijke regeling is mede afhankelijk van de uitkomsten van de zienswijzenprocedure. Inhoudelijke wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen kunnen gevolgen hebben voor de verdere besluitvorming.

2. *Vaststelling van de regeling vereist instemming van alle deelnemende gemeenten.*

Voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling is unanieme instemming van alle deelnemende gemeenten vereist. Hierdoor zijn de voortgang en inwerkingtreding van de vernieuwde regeling mede afhankelijk van de besluitvorming binnen de andere deelnemende gemeenten.

3. *De verdere ontwikkeling van Buurtkracht Assen kan op termijn gevolgen hebben voor de uitvoering van onderdelen van de samenwerking.*
   Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk welke organisatorische gevolgen de ontwikkeling van Buurtkracht Assen heeft voor de uitvoering van werkzaamheden die binnen de NMD-samenwerking zijn belegd. De voorgestelde gemeenschappelijke regeling biedt voldoende ruimte om toekomstige wijzigingen in de uitvoeringsorganisatie, indien nodig, op een later moment nader uit te werken.

6. Kosten, baten en dekking

De financiële gevolgen van de vernieuwde NMD-samenwerking zijn verwerkt in de begroting voor 2027 en de meerjarenraming in het bedrijfsplan. Door de overgang van de regionale inkoop van jeugdhulp naar de JHRD wordt vanaf 2027 een nieuwe verdeelsleutel toegepast voor de kosten van de NMD-samenwerking. Waar de kostenverdeling voorheen was gebaseerd op de rijksbijdragen voor zowel Wmo als Jeugdhulp, worden de kosten voortaan uitsluitend verdeeld op basis van de rijksbijdrage voor de Wmo. Dit leidt tot een gewijzigde kostenverdeling tussen de deelnemende gemeenten. Voor Assen betekent dit dat het aandeel daalt van 43% in de oude situatie naar 39% in de nieuwe situatie.

De begroting voorziet in een stevige personele basis voor de uitvoering van de taken, waarbij structurele afhankelijkheid van externe inhuur wordt verminderd. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de bedrijfsvoering van de gemeente Assen. Voor 2027 wordt rekening gehouden met incidentele frictiekosten als gevolg van de overgang naar de nieuwe organisatievorm. Ook zijn incidentele middelen opgenomen voor verdere professionalisering van toezicht, informatievoorziening en toekomstige aanbestedingstrajecten.

Op basis van de begroting bedraagt de bijdrage van Assen aan de vernieuwde NMD-samenwerking voor 2027 € 807.000. Hiervan is € 619.000 structureel van aard en € 188.000 incidenteel. De totale bijdrage aan de NMD-samenwerking in 2027 komt nagenoeg overeen met wat wij structureel in onze begroting hebben opgenomen. Bij de kaderbrief 2028 zullen wij de bijdrage aan NMD-samenwerking in de gemeentelijke begroting opnieuw bezien.

7. Communicatie, participatie

De gemeenteraad is eerder geïnformeerd over de aanleiding, de onderzochte scenario's en de gekozen richting voor de toekomstige inrichting van de NMD-samenwerking. Met dit voorstel wordt de raad in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen over de ontwerp-gemeenschappelijke regeling. Daarnaast zijn raadsleden uitgenodigd voor een gezamenlijke informatiebijeenkomst waarin de voorgestelde regeling nader is toegelicht.

8. Inclusie

N.v.t.

9. Vervolg

Het bestuurlijke proces is als volgt gepland:

- Gezamenlijke informatiesessie voor raden op 25 november te Vries.
- De raden formuleren desgewenst een zienswijze (raadsvergadering van december 2026).
- Als de ingediende zienswijzen niet leiden tot inhoudelijke wijzigingen van de regeling, kan het college, na verkregen toestemming van de raad, definitief besluiten tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling.
- Als de ingediende zienswijzen wel leiden tot inhoudelijke wijzigingen van de regeling, wordt een aangepast ontwerp opnieuw ter besluitvorming aan de colleges en raden voorgelegd.
- Na besluitvorming door de colleges en toestemming van de raden kan de gewijzigde gemeenschappelijke regeling worden vastgesteld.
- Formele start NMD als samenwerkingsafspraak met gastgemeente Assen op 1 april 2027.

10. Bijlage

1. Gewijzigde gemeenschappelijke regeling

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van *2026-11-03*

Besluit

1. Geen zienswijze in te dienen op de vernieuwde gemeenschappelijke regeling NMD-samenwerking.
2. Toestemming te verlenen aan het college voor het aangaan van de vernieuwde gemeenschappelijke regeling NMD-samenwerking, onder voorbehoud dat de ontwerpregeling niet inhoudelijk wordt gewijzigd naar aanleiding van eventuele zienswijzen van de deelnemende gemeenteraden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag *2026-12-17*

De raad voornoemd,

Voorzitter: M.L.J. Out

Griffier: J. de Jonge

Ondertekening:

{{esl:Signer1:SignerName:size(200,50)}}

{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}}

{{esl:Signer2:SignerName:size(200,50)}}

{{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

VS